

VINCZE LORÁNT, AZ RMDSZ EP-KÉPVISELŐJELÖLTJE A JOGVÉDELMEKRŐL, A BEVÁNDORLÁSRÓL ÉS A KÖZÖSSÉGEK EURÓPÁJÁRÓL

A szíriai szomszéd és az őshonos kisebbségek

Európának hatalmas a felelőssége abban, hogy az őshonos kisebbségeket, így a finnországi svédeket, a dániai németeket, a németországi szorbokat és dánokat, a dél-tiroliakat, skótokat, bretonokat vagy baszkokat ne keverje össze a bevándorlókkal – jelentette ki a Krónikának Vincze Loránt, az RMDSZ európai parlamenti listájának második helyére rangsorolt jelöltje. A politikus szerint a szövetség csak akkor tudja érvényesíteni a választók akaratát, ha minden szinten befolyásolni képes a döntéshozatal.

» PATAKYISTVÁN

– Az RMDSZ-t sokan bírálják a román Szociáldemokrata Párttal (PSD) való együttműködés miatt. Meglesz az öt százalék a májusi európai parlamenti választáson?

– Az RMDSZ-nek politikai szervezetként az a célja, hogy megszerezze szavazói bizalmát, hogy cselekvéseiben érvényesíthesse a választói akaratot, erre pedig csak akkor van lehetősége, ha befolyásolni tudja a döntéshozatal. Ez önkormányzati, országos és európai szinten egyaránt igaz. Bukarestben ez a pragmatikus együttműködést jelenti, Európában pedig olyan partnerek megtalálását, akik támogatják az őshonos kisebbségek védelmét. Számunkra Brüsszelben a kisebbségvédelem a meghatározó tennivaló. Más is fontos, de ez a legfontosabb. Igaz, hogy az EU alapja a gazdasági együttműködés és a közös piac erősítése, de mi a maximumot egy kisebbségi közösség számára szeretnénk elérni és ezt a munkát más nem látja el rajtunk kívül. Erről beszélünk a magyar emberekkel folyamatosan, és a következő hetekben ismét nagyon sok magyar választóval fogunk közvetlenül találkozni. Őszinte és nyílt beszélgetésekre kell alkalmat adnunk, amelyeken hiteles válaszokat kell megfogalmaznunk, akár a kritikus kérdéseikre.

– Az ön neve összefonódott a Minority SafePack nevű európai kisebbségvédelmi kezdeményezéssel. Eddig szinte alig hallottunk mást öntől. Jó kampánytéma ez?

– A Minority SafePack nem a kampányom, hanem a munkám. Az RMDSZ nyolc éve kezdett el dolgozni az európai kisebbségvédelmi kezdeményezésen, az elejétől fogva részt vettem az ötlet megfogalmazásában, a csomag megszövegezésében, a jogi harcban, és mikor lehetővé vált, az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója (FUEN) elnökeként én koordináltam az európai szintű aláírásgyűjtést. Emellett nagyon sok kisebbségvédelmi folyamatban, döntésben vettem részt az Európa Tanácsban, az ENSZ-ben, az EBESZ-ben, amelyek során azt gondolom, a legnagyobb

eredmény, hogy sikerült az őshonos kisebbségek védelmét elkülönítve tartani az új, bevándorló csoportok ügyeitől. A következő periódus nagy tétje nemcsak az erdélyi magyarok, hanem az Unió összes őshonos kisebbsége számára, hogy sikerül-e kiharcolni az európai kisebbségvédelmi kerettörvényt. Ezt azonban az Unió intézményeiben kell elérnünk. Bár a Minority SafePack témája központi eleme tevékenységemnek, nyilvánvaló, hogy EP-képviselőként nem ezt tekintem majd egyetlen feladatommá. Én azt szeretném, hogy általános rálátást szerezzek az uniós szakpolitikákra, és megtaláljam azokat, amelyek azonnali beavatkozást igényelnek, mert fontosak az erdélyi magyar közösség számára – mint például a fejlesztési pénzalapok megőrzése, a kisebb, háttáji gazdaságok támogatásainak növelése, a kisebb lélekszámú önkormányzatok támogatása.

– Azt mondta, különböző nemzetközi szervezetekben sikerült az őshonos kisebbségek védelmét elkülönítve tartani az új, bevándorló csoportok ügyeitől. Mégis, a nyugat-európai közgondolkodásban a nemzeti kisebbségi kérdést képtelenek elválasztani a bevándorlótól. Nem tudnak, s nem is nagyon akarnak különbséget tenni a második generációs németországi török és a romániai magyar között. Lehet ezen változtatni?

– Ez fontos kihívás. Ha kisebbségre gondol, a nyugat-európai polgárnak rögtön a török vagy szíriai szomszédja jut az eszébe, míg a mi régióinkban egy őshonos kisebbségre asszociálnak. Ez hatalmas különbség. Az államoknak és Európának éppen ezért hatalmas a felelőssége, hogy a két csoportot ne mossa össze, a finnországi svédeket, a dániai németeket, a németországi szorbokat és dánokat, a hollandiai frizeket ne keverje össze a bevándorlókval, mint ahogy a dél-tiroliakat, skótokat, bretonokat vagy baszkokat se. Fontos, hogy a közvéleményben is tudatosítsuk ezt a különbséget. A kisebbségek az asszimiláció különböző szintjeinek vannak kitéve országukban, a bevándorló közösségek viszont egyre számosabbak. Éppen ezért volt fontos a Minority SafePack kampányában, és fontos most is, hogy az őshonos közösségekkel együtt hallassuk a hangunkat Európában. Létrehoztunk egy mozgalmat az európai őshonos kisebbségek védelmében, és ezáltal tudatosítottuk is, hogy minden tagállamban vannak ilyen közösségek.

– Akkor is az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniójának (FUEN) elnöke marad, ha EP-képviselővé választják?

– A FUEN következő, tisztújító kongresszusa idén júniusban lesz, és szándékomban áll indulni az elnöki tisztségért. Egyébként a szervezet vezetősége támogatta, hogy az EP-választásokon az RMDSZ színeiben induljak, úgy gondolja ugyanis, hogy EP-képviselőként a FUEN láthatósága, befolyása növekedhet. Nagyobb mozgásterem és több lehetőségem

Vincze Loránt: a kisebbségvédelem nem ideológiai kérdés

lesz, többet tudok tenni az európai kisebbségekért. Ugyanakkor általam olyan európai őshonos kisebbségek is képviselést szereznek az uniós törvényhozásban, amelyek saját jogon nem szerezhetnének képviselői helyet. Így az RMDSZ az ő képviselőtüköt is támogatta.

– És akkor bonyolítunk még egyet az ügyön: Erdélyben belül ott van Székelyföld, az autonómiaökrékvést megfogalmazó székelkek. El lehet ezt magyarázni meggyőzően Brüsszelben vagy Strasbourgban?

– Igen, hiszen mi nem egy példa nélküli dolgot kérünk, csak azt, hogy ugyanazok a jogok illessenek meg minket is, mint Európa más kisebbségeit. Brüsszelben és Strasbourgban politikusokkal, döntéshozókkal tárgyalunk, akik többnyire tisztában vannak saját és más tagállamok be rendezkedésével, a különböző autonómiaformák létezésével és hasznosságával. A kérdés szerintem kevésbé az, hogy megértik-e, mit akarunk, hanem sokkal inkább az, hogy miként tudjuk meggyőzni őket az ügyünk támogatásáról, felvállalásáról.

– Bár Romániát eddig nem érintette a migránshullám, Európában ez egy meghatározó kérdés. Látja a megoldást?

– Európának egységes stratégiára lenne szüksége annak érdekében, hogy a baj forrásánál avatkozzon be. Fáziskészsében vagyunk, hiszen ahelyett, hogy arra keresnénk megoldást, az embertömegek ne induljanak el, mi még mindig csak azon gondolkodunk, hogy mi legyen azokkal, akik már ideértek. Nyugat-Európában a bevándorlás egy adott helyzet, ezek a társadalmak

» Vincze Loránt

1977. november 3-án született Marosvásárhelyen, 2000-ben szerzett oklevelet a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem újságírás szakán. Szerkesztőségvezető és projektmenedzser volt a román közszolgálati rádiónál 1993 és 2009 között, 2005 és 2009 között pedig az azóta megszűnt Romániai Magyar Szó napilapot kiadó Scripta Kiadó Rt. főszerkesztője és vezérigazgatója. 2016-ban választották az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniójának (FUEN) elnökévé, az RMDSZ külügyi titkári feladatait is ellátja.

most kezdenek felelőssé válni, hogy szükségük volt ugyan a bevándorlók által biztosított munkaerőre, de azzal nem számoltak, hogy a kellőképpen elő nem készített folyamat előre nem látott következményekkel jár a társadalmakban. Párhuzamos társadalmak jöttek létre, perifériára szorult rétegekkel, fiatalokkal, olyan helyzeteket teremtve, ami a radikalizálódásnak is kedvezett, illetve a közös értékek hiányára is rámutatott. Kelet- és Közép-Európában ez a típusú társadalmi átalakulás nem történt meg, és a felelőségteljes politikai cél csak az lehet, hogy ilyen módon ne is történjen meg, az előregedő társadalmakban más módon kell pótolni a hiányzó generációkat.

– Az új EP-ben várhatóan lényegesen megváltoznak az erőviszonyok, újszerű koalíciók várhatók. Ha néppártként választania kellene az Emmanuel Macron-féle centrista liberálisok és a Matteo Salvini, Jarosław Kaczyński fémjelű EU-kritikusok közül, kik mellett döntene? Mi a jövő: Egyesült Európa, avagy nemzetek Európája?

– Az Európai Parlamentben pragmatikus koalíciók jönnek létre akár egy-egy konkrét téma mentén is. A célunk, hogy az őshonos kisebbségek védelmében minél szélesebb koalíció alakuljon. A kisebbségvédelem nem ideológiai kérdés, még akkor is, ha ma a jobboldal, az Európai Néppárt a legnagyobb alakulat, és Manfred Weber az a csúcsteljesítő, aki programjában vállalja az európai kisebbségvédelem támogatását. De azt gondolom, túl kell lépni a pártvonalakon, és mindenütt támogatókat kell keresnünk. Már a Minority SafePack kampányában is így történt, minden politikai színezetű alakulattal tárgyalunk, és kaptunk tőlük támogatást. Most egy sor európai fővárosban készítenek elő találkozókat a kormányzattal és parlamenti pártokkal, hiszen a többség támogatását kell megszerezni. Ha bennünket kérdeznak, mi a közösségek Európájában hiszünk, amelyben nem csupán egyéni jog kérdése a kisebbségi jogok gyakorlása, hanem olyan közösségi jogok biztosítása, amely esélyegyenlőséget biztosít, és szavatolja a kisebbségi nyelvek és kultúrák európai védelmét.

» A következő periódus nagy tétje nemcsak az erdélyi magyarok, hanem az Unió összes őshonos kisebbsége számára, hogy sikerül-e kiharcolni az európai kisebbségvédelmi kerettörvényt. Ezt azonban az Európai Unió intézményeiben kell elérnünk.